

การเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน
เขตเทศบาล ตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

THE CHANGING OF BEHAVIOR TO JOIN THE ACTIVITY OF NONE ALCOHOLIC IN RELIGIOUS
PLACE OF SAKA ESUBDISTRICT MUNICIPALITY, SATUK DISTRICT, BURIRAM PROVINCE.

พระครูวิสุทธิสันติธรรม/แสดงกระโทก^[1], ปานวาด วรกาญจนบุญ^[2]
Phrakhru visuttisuntitum, Panwad worakanjanapoon

^[1]รัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

Public Administration, Faculty of Political Science, Chalemkanchana University, Thailand

^[2]คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเฉลิมกาญจนา

Faculty of Political Science, Chalemkanchana University, Thailand, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาล ตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาล ตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามคุณลักษณะ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจากการสุ่มจากประชากรโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ มีจำนวนทั้งหมด 383 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเป็นแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรที่ตอบแบบคำถามจำนวน 383 คน เมื่อจำแนกตามเพศปรากฏว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 233 ราย คิดเป็นร้อยละ 60.83 ที่เหลือเป็นเพศหญิงจำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.17 การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.54 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .79 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถานมากเป็นอันดับแรก คือด้านการประชุมจัดทำเวทีประชาคมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.66 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .84 รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมคิดค่าเฉลี่ย 3.57 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .82 และด้านการมีส่วนร่วมมีมติข้อตกลงของชุมชนค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.56 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .81 และการวิเคราะห์ข้อมูลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามเพศโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

คำสำคัญ การเปลี่ยนพฤติกรรม กิจกรรมปลอดเหล้า

Abstract

The objective of study was to study for category and people's opinion of the changing of behavior to join the activity of none alcoholic in religious place of Sakae Subdistrict municipality, Satuek District, Burnam Province, and to compare with studying of people's opinion of the changing of behavior to join the activity of none alcoholic in religious place of Sakae Subdistrict municipality, Satuek District, Buriram Province, and classify the theme into gender, age, level of education, career and monthly income. The cross section was selected from people in the area of Sakae Subdistrict municipality, Satuek District, Buriram Province by using the simple random sampling method. This study used the theory of Toro Yamane, which had listed 383 and the data information was collected from questionnaire of Rating Scale, and analyzed by frequency, percentage, $\bar{X}$, S.D and T-Test. The Result of Study : The analysis of data information 383 questionnaires was compartmentalized into gender, there are 233 males or 60.38 percent and there are 150 females or 39.17 percent. The analysis of people's opinion of the changing of behavior to join the activity of none alcoholic in religious place of Sakae Subdistrict municipality, Satuek District, Buriram Province, generally, $\bar{X}$ = 3.54, S.D. = 0.79 and by mean of a state community there are lots of opinion of the changing of behavior to join the activity of none alcoholic in religious place. The first is $\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 0.8 in the side of community meeting, and the second is $\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.82 in the side of participation, next $\bar{X}$ = 3.56, S.D. = 0.81 in the side of community's harmony. The comparison analysis of population changing of behavior to join the activity of none alcoholic in religious place of Sakae Subdistrict municipality, Satuek District, Buriram Province separated onto gender. Generally, not different in significance level 0.05 understand and from side to side are not different 0.05 and from list to list for most is not different 0.05

Key Word : changing of behavior, activity none alcoholic

บทนำ

พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในสถานที่หรือบริเวณ ดังนี้ 1) วัดหรือสถานที่สำหรับ ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา เว้นแต่เป็นส่วนหนึ่งของ พิธีกรรมทางศาสนา 2) สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลและร้าน ขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่ พักส่วนบุคคล 3) สถานที่ราชการ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้ เป็นที่พักส่วนบุคคล หรือสโมสรหรือการจัดเลี้ยงตาม ประเพณี 4) สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา แห่งชาติ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นที่พักส่วนบุคคลหรือ สโมสร หรือการจัดเลี้ยงตามประเพณี หรือสถานศึกษาที่ สอนการผสมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และได้รับอนุญาตตาม

กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ 5) สถานบริการน้ำมัน เชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หรือร้านค้าในบริเวณสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง 6) สวนสาธารณะของทางราชการที่จัดไว้เพื่อการพักผ่อนของ ประชาชนโดยทั่วไป และ 7) สถานที่อื่นที่รัฐมนตรีประกาศ กำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ จากการประกาศ ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว มีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในการดำเนินการหลายโครงการ เช่น “วัด ปลอดภัย” ทั่วประเทศ ดึงคอเหล้า “ลด-ละ-เลิก” นำเมา “วัด ปลอดภัย” ทั่วประเทศ ดึงคอเหล้า “ลด-ละ-เลิก” นำเมา สาระ สุขภาพ คอลัมน์สร้างสุขกับ สสส. การคนไทยดื่มนำเมา แล้วสร้างผลกระทบสังคม 1) บาดเจ็บล้มตายเพราะ อุบัติเหตุ ทำร้ายกันและกันเพราะฤทธิ์นำเมาที่ทำลาย สติสัมปชัญญะ นำพาไปก่อปัญหาโดยไม่รู้ตัว 2) เกิด

โรคภัยไข้เจ็บตั้งแต่บาดเจ็บ โรคมะเร็ง โรคตับ โรคถุงลมโป่งพอง โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด โรคเอตส์ และโรคจิต เป็นต้น และตัวเลขปี พ.ศ. 2548 การใช้จ่ายเงินซื้อน้ำเมาที่คนไทยอาจคาดไม่ถึงว่าจะมากมายถึง 187,000 ล้านบาท ถ้าเอาไปรวมกับตัวเลขค่าเสียหายเป็นล้านล้านล้านแน่นอน อย่างไรก็ตาม รัฐบาลโดยกระทรวงมหาดไทย จัดทำเป็นโครงการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 80 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นับเป็นโครงการที่สำคัญ ตั้งแต่เดือน พ.ศ. 2548 คือ "นโยบายวัดปลอดเหล้า" เริ่มมาตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เป็นอีกทางหนึ่งที่เป็นการระดมความร่วมมือกันของคนไทย ได้การเคลื่อนไหวของคนไทย เพื่อจะดึงสติคนไทยด้วยกันเพลาการดื่มหรือเลิกดื่มไปเลย เป็นความพยายามที่เกิดขึ้นด้วยความหวังดีที่ต้องการเห็นคนดื่ม ครอบครัวยุคใหม่ และสังคมมีความสุขสงบ เงินที่ลงขวดเหล้า จะกลับมาทำประโยชน์ให้กับครอบครัวชุมชนและสังคมไทย ไม่ว่าจะเป็นการผลักดันกฎหมายต่างๆ เช่น เพิ่มโทษเมาแล้วขับ เพิ่มภาษีน้ำเมา การรวมตัวกันเป็นเครือข่ายของประชาชนคนไทยรณรงค์เพลาการดื่ม งดดื่ม กระทั่งเลิกดื่ม เป็นต้น ก็เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยกันได้บ้าง

นโยบายวัดปลอดเหล้า มีพื้นที่นำที่จังหวัดนครราชสีมา มีวัดเข้าร่วมและผ่านการประเมิน 2,564 วัด เป็นร้อยเปอร์เซ็นต์เต็ม โครงการวัดปลอดเหล้า ควรมีการพัฒนาห้ามคนนำน้ำเมาเข้าในวัด ห้ามไปดื่มไปกินและเมาในวัด ห้ามขายเหล้าในวัด กระทั่งคนเมาก็ต้องไม่ให้เข้าวัดและไม่รับการทำบุญของคนเมา ในเวลาเดียวกัน วัด โดยพระสงฆ์ สามเณร ต้องเป็นกำลังสำคัญในการเทศนาให้เห็นคุณเห็นโทษของน้ำเมาจนกระทั่งลด ละ เลิก ที่สุดทำให้ชุมชนนั้นปลอดเหล้า วัด ถือว่าเป็นที่ประดิษฐานพระรัตนตรัย คือ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ถือเป็นหลักสำคัญของศาสนาเป็นศาสนสถาน และปูชนียสถานสำหรับประกอบพิธีกรรมต่างๆ ทางศาสนา และจัดงานบุญงานประเพณีต่างๆ เป็นประจำทุกปี แต่ปัญหาที่พบอยู่เป็นประจำทุกปี โดยเฉพาะในงานเทศกาลงานบุญประเพณีต่างๆ จะมีค่านิยมในการเลี้ยงฉลองหรือรับรองแขกหรือด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จนบางครั้งงานบุญต้องจบลงด้วยความเศร้าโศกของญาติพี่น้องที่ต้องสูญเสียบุคคลอันเป็นที่รักใน

ครอบครัวยุคใหม่ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของวัดที่เป็นศูนย์รวมจิตใจและเกิดแบบอย่างที่ดีกลายเป็นสถานที่ที่ไม่เหมาะสมไปในที่สุด จากเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นความสำคัญและต้องการศึกษา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อนำผลการศึกษาไปวิเคราะห์ปัญหาและเป็นแนวทางการแก้ปัญหาพัฒนาการมีส่วนร่วมการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน ประกอบพิธีกรรมต่างๆ และจัดงานบุญงานประเพณีต่างๆ ที่เป็นที่ยังทางจิตใจเป็นสถานที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย สามารถมีส่วนร่วม 1) การประชุมจัดทำเวทีประชาคมเพื่อการมีส่วนร่วมในการค้นหาและสาเหตุของปัญหา โดยการพูดคุยกันว่า มีข้อดีข้อเสียอย่างไร นำประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการมาแล้วสู่กันฟัง เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมให้ประสบผลสำเร็จ 2) การมีส่วนร่วม กำหนดวางแผนเป็นแนวทางการดำเนินกิจกรรมไม่นำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เข้าไปร่วมในกิจกรรมทางศาสนา 3) การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงานจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ คอยสอดส่องผู้ที่มาบวกรขอเหล้าเจ้าภาพ และ 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและสรุปผลการดำเนินการแต่ละกิจกรรมทางศาสนาโดยไม่นำเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์อย่างจริงจัง เพื่อให้เกิดความสงบสุขแก่ประชาชน ชุมชนและสังคมคนไทยอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามคุณลักษณะ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความร่วมมือกิจกรรมปลอดเหล้าเข้า ศาสนสถาน เขต

เทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่าง
กัน

2. ประชาชนที่อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการเปลี่ยน
พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขต
เทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่าง
กัน

3. ประชาชนที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การเปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสน
สถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
แตกต่างกัน

4. ประชาชนอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการ
เปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสน
สถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
แตกต่างกัน

5. ประชาชนรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การเปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสน
สถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาเลือกใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey
Research) ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนเขต
เทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน
7,667 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดย
ใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ ทั้งหมดจำนวน 383 ราย เพื่อ
สำรวจความคิดเห็นตั้งแต่ กุมภาพันธ์- เมษายน 2556
วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ คำนวณค่าร้อยละ
หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที่
(t-test)

ผลการวิจัย

แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ผู้ให้
ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 233 ราย คิดเป็นร้อย
ละ 60.83 รองลงมาเป็นเพศหญิง จำนวน 150 ราย คิด
เป็นร้อยละ 39.17 จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามอายุ
โดยรวมแล้วพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ มีอายุ 30- 40 ปี

จำนวน 160 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.31 รองลงมาคืออายุต่ำ
กว่า 20 ปี จำนวน 91ราย คิดเป็นร้อยละ 23.76 อายุ 40 ปี
จำนวน 70 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.28 อายุ 20-30 ปี
จำนวน 60 รายคิดเป็นร้อยละ 15.67 ตามลำดับ จากการ
วิเคราะห์ข้อมูลด้านการศึกษาโดยภาพรวมแล้วพบว่า ผู้ให้
ข้อมูลส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาหรือเทียบเท่า
จำนวน 236 ราย คิดเป็นร้อยละ 61.71 รองลงมาคือระดับ
การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 91 ราย คิดเป็น ร้อยละ
23.75 ไม่ได้เรียนจำนวน 40 รายคิดเป็นร้อยละ 10.44
อนุปริญญา/ปริญญาตรีจำนวน 15 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.91
การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 1 คิดเป็น ร้อยละ 0.27
ตามลำดับ จำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามโดย
ภาพรวมแล้วพบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ตามอาชีพ
เกษตรกร จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.72 รองลงมา
คือค้าขาย จำนวน 111 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.98 รับจ้าง
จำนวน 50 ราย ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจจำนวน 49 ราย คิด
เป็นร้อยละ 12.89 พนักงาน/ลูกจ้างเอกชนจำนวน 40 ราย
คิดเป็นร้อยละ 10.44 ตามลำดับ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน
ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมแล้วพบว่า ผู้ให้ข้อมูล
ส่วนใหญ่ ตามรายได้ 5,000-10,000 บาท จำนวน 190 ราย
คิดเป็นร้อยละ 49.71 รองลงมาคือ 10,001-15,000 บาท
จำนวน 138ราย คิดเป็นร้อยละ 36.03 ตามรายได้ต่ำกว่า
5,000 บาท จำนวน 45 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.74 ตาม
รายได้ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ
2.61 ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นการเปลี่ยน
พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขต
เทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการ
เปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสน
สถานโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
=3.54 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.79 เมื่อพิจารณา
เป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการการ
เปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสน
สถานมากเป็นอันดับแรก คือด้านการประชุมจัดทำเวที
ประชาคม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(S.D.) =.84 รองลงมา คือ ด้านการนำเสนอเข้าที่ประชุม
หมู่บ้าน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(S.D.) = .82 และด้านการมีมติข้อตกลงของชุมชน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.56 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .81

ด้านการประชุมจัดทำเวทีประชาคม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.66 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .84 ส่วนรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 1 วัดโดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาล ตำบลสะแกงมีแนวทางร่วมกันในการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .82 รองลงมาคือ วัด โดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสะแกง ต้องมีการประชุมและเวทีเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการดำเนินโครงการการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เช่น งานศพ งานประเพณีต่างๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.69 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .86 และควรมีการการประชุมจัดทำเวทีประชาคมประจำเดือน นำประสบการณ์มาเล่าสู่กันฟังที่ไปช่วยงานหรือร่วมกิจกรรม ที่มีโครงการปลอดเหล้าในหมู่บ้านอื่นๆ ว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.59 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .87 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมคิดโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.47 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .77 ส่วนรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 6 วัด โดยพระสงฆ์และประชาชน ร่วมกันกำหนดการเปลี่ยนพฤติกรรมงานแรก ในการดำเนินการปลอดเหล้าเข้าวัด โดยจัดกลุ่มแกนนำร่วมกับเจ้าภาพกวดเวทีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.52 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .81 รองลงมาคือ วัดโดยพระสงฆ์กำหนดวัด 1-2 ในพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสะแกงพื้นที่นำร่องจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์และการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัด ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.50 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .86 และวัดโดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสะแกง ร่วมกันจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน แสดงถึงการปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เช่น "ลด ละ เลิก" "เขตปลอดเหล้าเข้าวัด" หรือ "ชีวิตเป็นสุข พันทุข์จาก

เหล้า" เป็นต้นค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.40 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .74 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรมและลงทุนปฏิบัติโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.57 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .82 ส่วนรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 8 ท่านมีความคิดเห็น การดำเนินการปลอดเหล้าเข้าวัดและศาสนสถานต่างๆ หากจัดงานหากจะไม่ครึกครื้นเหมือนที่แล้มา แต่มีข้อดีคือ สามารถประหยัดเงินค่าจัดงานได้มากขึ้นและมีเงินเหลือเป็นค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วย เกิดการตอบสนองค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.72 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .87 รองลงมาคือหากท่านเป็นเจ้าของภาพจัดงาน ต้องการเป็นงาน เพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมโดยเป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.59 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .86 และหากท่านเป็นเจ้าภาพจัดงาน ต้องการเป็นงาน เพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมโดยเป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.41 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .76

ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและสรุปผลการดำเนินแต่ละกิจกรรมทางศาสนาโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.45 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .76 ส่วนรายชื่อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 11 วัด โดยพระสงฆ์และประชาชน ต้องร่วมกันอภิปรายพูดคุยสรุปผลแต่ละกิจกรรมทางศาสนาว่ามีการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ อย่างไรบ้าง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .78 รองลงมาคือ วัดโดยพระสงฆ์ และประชาชน ต้องมีส่วนร่วมการติดตามการดำเนินแต่ละกิจกรรมทางศาสนา เช่นงานบวช งานศพ และประเพณีต่างๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.37 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .72 และการเปลี่ยนพฤติกรรมกรรร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ จะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เว้นแต่ตอนใช้ทำพิธีกรรมสำคัญเท่านั้น ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.32 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = .69 ตามลำดับ

ด้านความต่อเนื่องและการขยายต่อโครงการ โดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.55

และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.82 ส่วนรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก ข้อที่ 13 วัดโดยพระสงฆ์และประชาชน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นว่า จะมีการดำเนินการเปลี่ยน พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องต่อไป ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.71 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.65 รองลงมาคือ ท่านมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นว่า ต้องมีการดำเนินการเปลี่ยน พฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ให้มีความต่อเนื่องต่อไป และการขยายต่อไป ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.59 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.86 และวัดและประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่เห็นเป็นสิ่งที่ดีแล้ว ชาวบ้านจากหมู่บ้านอื่นๆ ที่ได้มีโอกาสมาช่วยงานได้ เห็น จะเอาไปบอกต่อและอยากทำตาม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.35 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.73 ตามลำดับ

ด้านการมีส่วนร่วมมีมติข้อตกลงของชุมชนพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.56 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.81 ส่วนรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 18 วัดโดยพระสงฆ์และประชาชนเขตเทศบาลตำบลสะแกย ต้องการส่งเสริมการเปลี่ยนพฤติกรรมคนทีลด ละ เลิกเหล้า และมีการช่วยเหลือผู้ที่ติดเหล้า เช่น โดยลงแขกสร้างที่อยู่อาศัยให้ให้สามารถลด ละ เลิกเหล้าได้ และการสอดส่องดูแลผู้ที่ติดเหล้า และการไม่ให้เหล้าแทนค่าจ้างแรงงาน ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.68 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.82 รองลงมาคือ คณะกรรมการต้องที่คอยตักเตือนเจ้าภาพ คอยสอดส่องผู้ที่มารบกวนขอเหล้าเจ้าภาพ ให้เปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ อย่างจริงจัง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.59 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.86 และควรมีมติข้อตกลงของชุมชน ตั้งมีการปิดป้ายประกาศ เช่น ไปติดในงานศพ “งานศพงาน เสร้า เพื่อเป็นเกียรติแก่ผู้วายชนม์ ควรงดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิด” เข้าวัดหรือ ศาสนสถานต่างๆ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) =3.41 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) =.76 ตามลำดับ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์

จำแนกตามเพศโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำแนกตามอาชีพโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 จำแนกตามรายได้ต่อเดือน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลระดับระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการการเปลี่ยนพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถานมากเป็นอันดับแรก คือด้านการประชุมจัดทำเวทีประชาคม รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมคิด และด้านการมีส่วนร่วมมีมติข้อตกลงของชุมชน ด้านการประชุมจัดทำเวทีประชาคมโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก

ข้อที่ 1 วัดโดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาล ตำบลสะแกมีแนวทางร่วมกันในการเปลี่ยนพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้า ศาสนสถาน รองลงมาคือวัด โดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสะแก ต้องมีการประชุมและเวทีเพื่อกำหนดเป็นแนวทางการ ดำเนินโครงการการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรม ปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เช่น งานศพ งานประเพณีต่างๆ และควรมีการประชุมจัดทำเวทีประชาคมประจำเดือน นำประสบการณ์มาเล่าสู่กันฟังที่ไปช่วยงานหรือร่วม กิจกรรม ที่มีโครงการปลอดเหล้าในหมู่บ้านอื่นๆ ว่ามีข้อดี ข้อเสียอย่างไร เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสมในการ ดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ ด้านการมีส่วนร่วมกิจกรรม และลงทุนปฏิบัติโดยภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ส่วน รายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 8 ท่านมีความคิดเห็น การดำเนินการปลอดเหล้าเข้าวัด และ ศาสนสถานต่างๆ หากจัดงานหากจะไม่ครึกครื้นเหมือนที่แล้มา แต่มีข้อดีคือ สามารถประหยัดเงินค่าจัดงานได้มากขึ้นและมีเงินเหลือเป็น ค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วย เกิดการตอบสนอง รองลงมาคือหาก ท่านเป็นเจ้าของกิจการ ต้องการเป็นงาน เพื่อการเปลี่ยน พฤติกรรมร่วมกิจกรรมโดยเป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัด หรือศาสนสถานต่างๆ และหากท่านเป็นเจ้าของกิจการ ต้องการเป็นงาน เพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรม โดยเป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ด้าน การมีส่วนร่วมการติดตามและสรุปผลการดำเนินแต่ละ กิจกรรมทางศาสนา โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับปาน กลาง ส่วนรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก ข้อที่ 11 วัดโดย พระสงฆ์และประชาชน ต้องร่วมกันอภิปรายพูดคุย สรุปผล แต่ละกิจกรรมทางศาสนา ว่ามีการเปลี่ยนพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ใดๆบ้าง รองลงมาคือวัดโดยพระสงฆ์ และประชาชน ต้องมีส่วนร่วมการติดตามการดำเนินแต่ละกิจกรรมทาง ศาสนา เช่นงานบวช งานศพ และประเพณีต่างๆ และการ เปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศา สนสถานต่างๆ จะประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ เว้นแต่ ตอนใช้ทำพิธีกรรมสำคัญเท่านั้น

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วม กิจกรรมปลอดเหล้าเข้า ศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบล สะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมความ คิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 3 วัดโดยพระสงฆ์และ ประชาชน มีการร่วมแสดงความคิดเห็นว่า จะมีการ ดำเนินการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้า เข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ ให้ความต่อเนื่องต่อไป เมื่อ พิจารณา จะเห็นได้ว่าทุกคนและสังคมให้มีการ ร่วมแสดง ความคิดเห็นว่า จะมีการดำเนินการเปลี่ยนพฤติกรรม การร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ สอดคล้องกับ เออร์วิน (Erwin, 1976 : 138 ; อ้างถึงใน สุภา ชุกิตติกุล, 2544 : 7) ให้แนวคิดเกี่ยวข้องกับ ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม คือ กระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการ ดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของประชาชน ใช้ ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญของประชาชนแก้ไข ปัญหาพร้อมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุน ติดตามผลการปฏิบัติงานขององค์กรและเจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องรีดเดอร์ (Reeder, 1974 : 39 ; อ้างถึงใน จุฑารัตน์ วุฒิสุมบูรณ์, 2538 : 16) ให้ความหมายของการมี ส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการ พบปะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของ บัณฑิต และการมีส่วนร่วมของกลุ่ม และได้อธิบายถึง เหตุผลในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของมนุษย์ ว่าขึ้นอยู่กับ ปัจจัยหลายประการซึ่งเรียกว่า ความเชื่อหรือความไม่เชื่อ มี ข้อจำกัดอยู่แต่เพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งคือปัจจัยดึงดูดทำให้ เกิดการกระทำ ปัจจัยผลักดันทำให้เกิดการกระทำ และ ปัจจัยสนับสนุนทำให้เกิดการกระทำ ซึ่งปัจจัยสนับสนุนทำ ให้เกิดการกระทำ ได้แก่อากาศ ความสามารถ และการ สนับสนุนไพรด์น เดชะรินทร์ (2527 : 6-7 ; อ้างถึงใน สุภา ชุกิตติกุล, 2544 : 8) ให้ความหมายและหลักการสำคัญ เกี่ยวกับนโยบายการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาว่า หมายถึง กระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริมชักนำและ สร้างโอกาสให้กับประชาชนในชุมชนทั้งส่วนบุคคลกลุ่ม

ชุมชนมาคม มูลนิธิ และองค์การอาสาสมัครให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน

ด้านการมีมติข้อตกลงของชุมชนเป็นด้านที่ความคิดเห็นอยู่ในระดับ น้อยที่สุดโดยข้อเท็จจริงแล้วเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ มีมติข้อตกลงของชุมชนเป็นด้านที่ความคิดเห็นน้อย ก็อาจจะสอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527 : 183 ; อ้างถึงใน จุฑารัตน์ วุฒิสุมบูรณ์, 2538 : 17) กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่า จะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ อย่างน้อย 3 ประการ ดังนี้ 1) ประชาชนต้องมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม 2) ประชาชนสามารถที่จะมีส่วนร่วม 3) ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม ลีอชัย ศรีเงินยวง และผาสุก เอนกวานิช (2526 : 12-13 ; อ้างถึงใน สุภา ชูกิตติกุล, 2544 : 8) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญสำหรับประสิทธิภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน ดังนี้ 1. ชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการสรุปและแยกแยะปัญหาความต้องการ 2. ทรัพยากรในการดำเนินงานได้จากทั้งของภาครัฐบาลและชุมชนเอง 3. บทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีทั้งของชุมชนและรัฐบาลซึ่งให้ความสำคัญของผู้นำชุมชนสำหรับผู้นำการเปลี่ยนแปลงของรัฐบาลเป็นแต่เพียงผู้ให้การสนับสนุนและกระตุ้น 4. สภาพแวดล้อมด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมจะต้องเอื้ออำนวย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ด้านการมีส่วนร่วมคิดในเรื่องของการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถานนั้น วัดโดยพระสงฆ์และประชาชนพื้นที่เขตเทศบาลตำบลสะแกฯ ต้องร่วมคิดและตัดสินใจร่วมจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์หมู่บ้าน แสดงถึงการปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เช่น “ลด ละ เลิก” “เขตปลอดเหล้าเข้าวัด” หรือ “ชีวิตเป็นสุข ห่างไกลจากเหล้า” เป็นต้นโดยกำหนดวัดพื้นที่นำร่องจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อการเปลี่ยนพฤติกรรม เป็นเขตปลอดเหล้าเข้าวัด ซึ่งวัดโดยพระสงฆ์และเจ้าภาพงานแรกในการเปลี่ยนพฤติกรรมปลอดเหล้าเข้าวัด งดไม่มีเหล้าในการจัดงาน โดยจัดกลุ่มแกนนำร่วมกันดำเนินการจนเลิกงาน

2. ด้านการมีส่วนร่วมการติดตามและสรุปผลการดำเนินแต่ละกิจกรรมทางศาสนา วัดโดยพระสงฆ์ เจ้าภาพและประชาชน ต้องมีส่วนร่วมสรุปผลการดำเนินแต่ละกิจกรรมทางศาสนา เช่นงานบวช งานศพ และประเพณีต่างๆ ซึ่งเจ้าภาพและประชาชน ต้องร่วมกันอภิปราย พุดคุย สรุปผลแต่ละกิจกรรม ว่ามีการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ อย่างไรบ้าง ร่วมติดตามการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าวัดหรือศาสนสถานต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
2. ควรศึกษาเพิ่มเติมกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อจะได้รับทราบความคิดเห็นของประชาชนในการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน ได้ครบยิ่งขึ้น
3. ควรนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาและมีการศึกษาซ้ำหลังจากที่ได้ดำเนินการแก้ไขไปแล้วเพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตลอดจนปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อนำผลการศึกษาไปปรับปรุงแก้ไขดำเนินงานในระยะยาวต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษากการเปลี่ยนพฤติกรรมร่วมกิจกรรมปลอดเหล้าเข้าศาสนสถาน เขตเทศบาลตำบลสะแก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากอาจารย์ ดร.ปานวาด วรกาญจนบุญ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่กรุณาให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้ศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ ขอขอบคุณ พระครูอัมพวันธรรมวิสิฐ เจ้าคณะอำเภอสตึก ดร.กฤษณะ บุหลัน และ ดร.อภิชา พรเจริญกิจกุล ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบและปรับปรุงเครื่องมือวิจัย ตลอดจนคณาจารย์ประจำ

บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ข้อคิดเห็นและ
แนวทางในการวิจัย ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวก
สะดวก พร้อมทั้งให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็น
ประโยชน์ต่องานวิจัย อันส่งผลให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จ
บรรณานุกรม

กฤษณพงษ์ นกชัยภูมิ. (2549). พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม
แอลกอฮอล์ของนักเรียนอาชีวศึกษาในอำเภอแก้งคร้อ
จังหวัดชัยภูมิ มหาวิทยาลัยสารคาม. วิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชัยยุทธ ฑาณา. (2534). ปัจจัยการขัดเกลาทางสังคมของพ่อ
แม่ที่กระทบต่อพฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น :
กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมสามัญ
ศึกษาที่อยู่ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสกลนคร.
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
สังคมศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์.

ประกิจ โพธิอาสน์. (2541). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการ
ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของวัยรุ่น จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.

พุทธจักรรายเดือน. (2553). โลกเริ่มเย็นดับเข็ญได้ด้วย
ศาสนา. ปีที่ 64 ฉบับที่ 1 มกราคม 2553. มหาจุฬาลง
กรราชวิทยาลัย. ก

พงษ์วิณีจ บุญชู. (2545). ผลของการดื่มสุราที่มีต่อ
สมรรถภาพการจับออกซิเจนของร่างกาย. บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สายพิณ กมลชัย. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเกิด
อาการทางจิตของผู้ป่วยโรคจิตจากการดื่มสุรา และการ
จัดกิจกรรมการพยาบาลทางจิตเวช. โรงพยาบาลจิตเวช
นครราชสีมา กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข.

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
กระทรวงยุติธรรม. (2552). ความรู้พื้นฐานเพื่อการ
ป้องกันยาเสพติดในเยาวชน. กรุงเทพฯ : อรุณการ
พิมพ์.

สมนึก จิตตธมโม. (2554). งานวิจัยศึกษาทัศนคติของ
ชาวบ้านโคกสูงที่มีต่อรูปแบบกฐินปลอดเหล้า. เอกสาร
งานวิจัย.

สาวิตรี อัษณางค์กรชัย และสุวรรณา อรุณพงษ์ไพศาล.
(2545). รายงานการทบทวนองค์ความรู้เรื่องมาตรการ
ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากแอลกอฮอล์.
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.